Вправа 7.9. Політичний цикл

Освітні цілі	Сформувати в учнів здатність застосовувати модель політичного циклу на прикладах процесів прийняття рішень. Учні дізнаються про своє включення, втручання та участь у процес прийняття рішень.
Ресурси	Набір роздруківок для учнів «Модель політичного циклу». Папір для фліпчарту, маркери, ножиці, клей.

Процедура

1. Учитель представляє модель політичного циклу, застосовуючи один з наступних підходів:
   – Учитель застосовує дедуктивний, системний підхід: він/вона читає лекцію [7], а учні застосовують інструменти, які були їм надані.
   – Учитель слідує індуктивному підходу: вчитель починає з прикладу або посилається на знання та досвід, який учні вже мають. Це може бути поточне актуальне питання, рішення, яке вони підтримують або не підтримують, чи проблема, що їх турбує. Можуть також розглядатися шкільні проблеми. Далі вчитель читає лекцію, посилаючись на проблеми, які були наведені учням.

Незалежно від того, який підхід застосовується, учні отримують копію роздруківки «Модель політичного циклу».

2. Учні застосовують модель, їм можуть даватися такі завдання:
   – Учні використовують модель як інструмент для активного та структурованого читання газети. Працюючи в групах від чотирьох до шести осіб, учні вивчають газети за останні декілька днів та визначають приклади для кожного з шести етапів. Вони вставляють статті у свої плакати та презентують їх у пленарній частині заняття.
   – Учні прослідковують процес прийняття рішення на конкретному прикладі. Це може потребувати матеріалу, що охоплює більш тривалий період часу, тому корисними також можуть бути більш старі газети. Важливим джерелом інформації можуть стати книги та Інтернет. Цю вправу можна розгорнути у дослідницький проект.

3. Модель може слугувати стартовим предметом обговорення: на яких етапах процесу прийняття рішення ми можемо включитися? Учитель повинен пояснити, що два етапи «рішення» та «впровадження» вписуються в політичну систему (якщо рішення не приймається плебісцитом). Але громадяни можуть включитися на будь-якому іншому етапі.

[7] Див. «Вступна інформація для вчителів» (у розділі матеріалів цієї вправи).

Матеріали

Модель політичного циклу: вступна інформація для вчителів

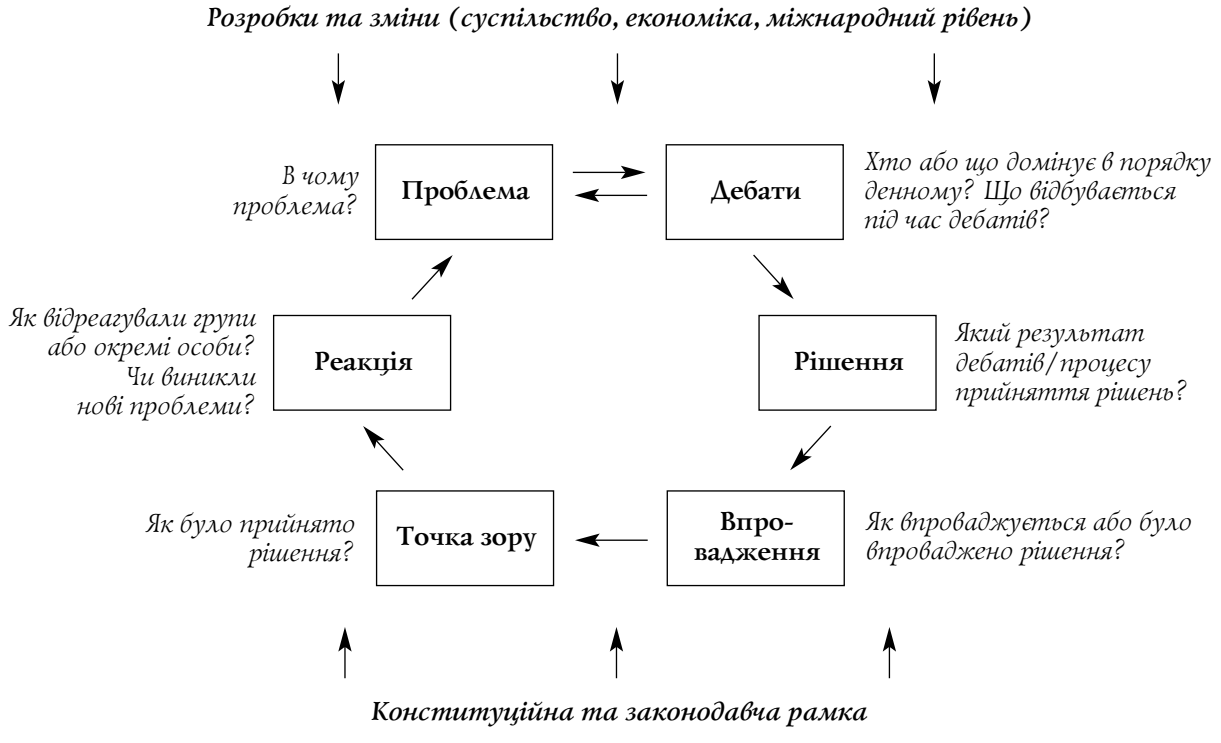

Політичний цикл — це модель. Вона працює як мапа: виокремлює певні аспекти з реальності та ігнорує інші. Таким чином, картина стає більш чіткою, але користувач ніколи не повинен плутати модель з реальністю. У такому випадку, модель політичного циклу фокусується на політиці як на процесі прийняття рішень та вирішення проблем. Її фокус не на політиці як боротьбі за владу, навіть якщо цей аспект проявляється. Шість категорій ведуть до ключових питань, які допомагають аналізувати політичне прийняття рішень; учнів слід заохотити до підготовки подальших питань, які більше пов'язані із контекстом проблеми.

Модель дає ідеальний типовий опис процесів політичного прийняття рішень. По-перше, політична *проблема* повинна дійти до громадського обговорення. Питання, які виносяться на громадське обговорення тісно пов'язані з політичною владою. Проблеми не існують як такі; вони повинні бути визначені та прийняті. Важливу роль у визначенні проблем відіграють конкуруючі інтереси та цінності, оскільки визначення проблеми суттєво впливає на результат процесу прийняття рішень. Наприклад, бідність може бути визначена як атака на права людини або як спроба передати долю людини у її власні руки. Перша точка зору передбачає, що бідні люди потребують допомоги, а друга точка зору тактовно рекомендує не допомагати бідним людям надто багато, оскільки це може зробити їх лінивими. Ключове питання, що визначене для громадського обговорення позначене подвійними стрілками між категоріями *проблема* та *обговорення*.

Обговорення відбувається за певних умов. Тут можливо розширити рамки моделі: використати соціальні, економічні та міжнародні розробки. При цьому, конституційна та законодавча база визначає правила. Хто може взяти участь в обговореннях? Хто що вирішує? Ці питання допомагають зрозуміти результат обговорень, кінцеве рішення. Хто взяв участь в обговореннях? Які інтереси стояли під питанням? Що потрібно було обговорити? Чи можна було знайти компроміс?

Впровадження: Як впроваджується або впроваджувалося рішення? Чи виникали будь-які складнощі або конфлікти? Чи виправдало впровадження очікування тих, хто приймає рішення?

Точки зору: Як рішення «спускається нижче»? Чиї інтереси зазнають впливу — сприятливого або несприятливого? Які цінності пов'язані з ним?

Реакції: Чи мають місце реакції окремих осіб та/або колективні, організовані реакції груп? Вони підтримують чи суперечать рішенням? Прикладами таких реакцій можуть бути протести, демонстрації, листи до редактора газети, рішення суду, страйки, еміграції, вихід інвесторів, порушення закону тощо.

Проблема: Зрештою, чи була вирішена вихідна проблема? Чи виникли будь-які небажані або непередбачувані наслідки? Чи виникли нові проблеми через реакції на рішення або його впровадження? Політичний цикл припиняється, якщо проблему вирішено. Дуже часто новий цикл розпочинається з новою наступною або непередбачуваною проблемою.

Учні повинні розуміти, що політичний цикл демонструє, коли та як громадяни можуть взяти участь у політиці. Ми можемо дати наше визначення проблем, які потребують політичної уваги та публічних ресурсів для їх вирішення. Ми можемо взяти участь у дебатах, сформувати нашу думку щодо рішення та підтримати чи не підтримати спосіб його впровадження. Роблячи це, ми використовуємо наші права людини та громадянські права. Демократія залежить від активних демократів.